

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa W. Z. i K. Z.
przeciwko S. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 kwietnia 2022 r.,
zażalenia pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 14 grudnia 2021 r. na skutek apelacji pozwanego uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W., i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Wskazał, że Sąd Okręgowy nie zastosował art. 195 § 1 k.p.c. w sytuacji, gdy w charakterze powodów nie występowali wszyscy współkredytobiorcy, których łączny udział w sprawie jest konieczny (art. 72 § 2 k.p.c.).

Zażalenie na ten wyrok wniósł pozwany, domagając się uchylenia wyroku. Skarżący zarzucił naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W., choć stanowisko prawne przedstawione w zaskarżonym wyroku odnośnie do legitymacji strony powodowej w postępowaniu jest prawidłowe,

to nieprawidłowe jest w sprawie wydanie orzeczenia kasatoryjnego zamiast orzeczenia reformatoryjnego oddalającego powództwo w całości.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznając przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie na kasatoryjne orzeczenie sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd ten prawidłowo zastosował art. 386 § 2 lub 4 k.p.c. Zgodnie z tymi przepisami, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w przypadku nieważności postępowania (§ 2), nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia przez ten sąd postępowania dowodowego w całości (§ 4).

Zażalenie na orzeczenie kasatoryjne służy przeprowadzeniu kontroli, czy orzeczenie zostało prawidłowo oparte na jednej z wymienionych przesłanek, a zatem, czy powołana przez sąd odwoławczy przyczyna uchylenia odpowiada ustawowej podstawie. Przedmiotem badania przy rozpoznaniu zażalenia jest istnienie procesowych podstaw wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego, zamiast merytorycznego zakończenia sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12; z 14 marca 2019 r., IV CZ 94/18).

Sąd Najwyższy przyjmuje konsekwentnie, że rozstrzygnięcie o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania następuje w razie stwierdzenia takich wad orzeczenia sądu pierwszej instancji, których sąd drugiej instancji nie może sam usunąć, wydając wyrok reformatoryjny (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 marca 2018 r., II UZ 118/17; z 21 lutego 2018 r., III PZ 15/17; z 29 października 2020 r., III PZ 6/20).

Nie jest trafny zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego sytuacja, w której w ocenie sądu drugiej instancji sąd pierwszej instancji błędnie nie zastosował art. 195 § 1 k.p.c., a tym samym w postępowaniu przed tym sądem nie brały udziału wszystkie osoby, których łączny udział był konieczny (art. 72 § 2 k.p.c.), stanowi podstawę wydania wyroku kasatoryjnego przez sąd drugiej instancji niezależnie od tego, czy uchybienie to jest

traktowane jako wyraz nierozpoznania istoty sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 lutego 2017 r., I CSK 223/16, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 lutego 2015 r., II CZ 103/14; z 18 lutego 2016 r., II CZ 108/15; z 24 lutego 2017 r., IV CZ 117/16; z 28 marca 2018 r., IV CZ 11/18; z 28 marca 2018 r., V CZ 17/18; z 18 kwietnia 2018 r., IV CZ 18/18), czy też jako pozaustawowa przyczyna uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, oparta na analogicznym zastosowaniu art. 386 § 4 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., II CSK 790/16, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 lipca 2018 r., III CZ 21/18; z 22 lutego 2019 r., IV CZ 2/19; z 13 grudnia 2019 r., II CZ 71/19). Sąd odwoławczy ze względu na treść art. 391 § 1 zd. 2 k.p.c., wyłączając dopuszczalność przekształceń podmiotowych w postępowaniu apelacyjnym, a zatem i uzupełnienie legitymacji łącznej, nie może bowiem usunąć skutków naruszenia art. 195 k.p.c. przez sąd pierwszej instancji.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.